

รายงานการสำรวจการบอกรับวารสารฉบับพิมพ์และฐานข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

โดย

คณะทำงานฝ่ายวารสารและเอกสาร
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

มีนาคม 2555

คำนำ

คณะทำงานฝ่ายวารสารและเอกสาร ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้สำรวจข้อมูลการบอกรับวารสารฉบับพิมพ์และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยใช้ข้อมูลอ้างอิงจากผู้ปฏิบัติงาน/ตัวแทน/ผู้บริหาร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบอกรับวารสารฉบับพิมพ์และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การใช้บริการจากตัวแทนจำหน่าย/สำนักพิมพ์ เพื่อศึกษาวิธีการบอกรับ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการจากตัวแทนจำหน่าย/ สำนักพิมพ์ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทรวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

คณะทำงานขอขอบคุณห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งที่อนุเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้เป็นกรณีศึกษาของคณะทำงานฝ่ายวารสารและเอกสารเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการสำรวจครั้งนี้จะมีประโยชน์แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานบอกรับวารสารฉบับพิมพ์และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะทำงานฝ่ายวารสารและเอกสาร
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
มีนาคม 2555

รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คำชี้แจง

- การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การจัดหารายการและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ
 - ตอนที่ 3 การใช้บริการตัวแทนจำหน่าย/สำนักพิมพ์
 - ตอนที่ 4 ปัญหาการจัดหารายการและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ
- คำนิยามศัพท์ที่ใช้

วารสาร หมายถึง วารสารฉบับพิมพ์ที่ห้องสมุดบอกรับ

ฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ หมายถึง ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดบอกรับ

โดยรายละเอียดนำเสนอข้อมูลค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการพรรณนาข้อมูลประกอบตารางดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ตอบแบบสอบถาม	27	93.10
ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	6.90
รวม	29	100

จากตารางที่ 1 พบว่า มีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.10 และห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.90

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการ/หัวหน้าห้องสมุด	2	7.4
2. หัวหน้าฝ่าย/งาน	14	51.9
3. บรรณารักษ์ฝ่าย/งาน	10	37.0
4. ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด	1	3.7
รวม	27	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าฝ่าย/งาน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 ตำแหน่งรองลงมา เป็นบรรณารักษ์ฝ่าย/งาน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 ผู้อำนวยการ/หัวหน้าห้องสมุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตอนที่ 2 การจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 3-10

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำแนกตามแหล่งงบประมาณ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งงบประมาณ	การจัดหา			
	วารสาร		ฐานข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. งบประมาณแผ่นดิน	24	52.17	17	39.53
2. เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย	9	19.57	10	23.26
3. เงินรายได้ของห้องสมุด	10	21.74	8	18.60
4. เงินรายได้ของคณะ/สถาบัน	3	6.52	7	16.28
5. เงินบริจาค	-	-	-	-
6. อื่น ๆ ได้แก่ ดอกผลลายสือไทย 12 ปี	-	-	1	2.33
รวม	46	100	43	100

จากตารางที่ 3 ภาพรวมในการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศใช้แหล่งงบประมาณเรียงตามลำดับ คือ

1. งบประมาณแผ่นดิน (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.17 และการจัดหาฐานข้อมูล 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 39.53)
2. เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.57 และการจัดหาฐานข้อมูล 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.26)
3. เงินรายได้ของห้องสมุด (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.74 และการจัดหาฐานข้อมูล 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.60)
4. เงินรายได้ของคณะ/สถาบัน (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.52 และการจัดหาฐานข้อมูล 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.28)
5. ดอกผลลายสือไทย 12 ปี (การจัดหาฐานข้อมูล 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.33)

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำแนกตามงบประมาณ โดยเฉลี่ยในปีงบประมาณ 2553 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

งบประมาณโดยเฉลี่ย	การจัดหา			
	วารสาร		ฐานข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 100,000 บาท	-	-	8	25.81
2. 100,001 – 500,000 บาท	1	3.71	2	6.45
3. 500,001 – 1,000,000 บาท	3	11.11	3	9.68
4. 1,000,001 – 5,000,000 บาท	14	51.85	8	25.81
5. 5,000,001 – 10,000,000 บาท	4	14.81	3	9.68
6. 10,000,001 – 20,000,000 บาท	4	14.81	4	12.90
7. 20,000,001 – 30,000,000 บาท	1	3.71	1	3.22
8. 30,000,000 บาทขึ้นไป	-	-	2	6.45
รวม	27	100.00	31	100.00

จากตารางที่ 4 ภาพรวมของงบประมาณโดยเฉลี่ยในการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ เรียงตามลำดับ คือ

1. งบประมาณโดยเฉลี่ยจำนวน 1,000,001 – 5,000,000 บาท (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.85 และการจัดหาฐานข้อมูล 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.81)
2. งบประมาณโดยเฉลี่ยจำนวน 10,000,001 – 20,000,000 บาท (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.81 และการจัดหาฐานข้อมูล 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.90)
3. งบประมาณโดยเฉลี่ยจำนวน 5,000,001 – 10,000,000 บาท (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.81 และการจัดหาฐานข้อมูล 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.68)
4. งบประมาณโดยเฉลี่ยจำนวน 500,001 – 1,000,000 บาท (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.11 และการจัดหาฐานข้อมูล 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.68)
5. งบประมาณโดยเฉลี่ยจำนวน 100,001 – 500,000 บาท (การจัดหาวารสารของห้องสมุด 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.71 และการจัดหาฐานข้อมูล 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.45)
6. งบประมาณโดยเฉลี่ยจำนวนน้อยกว่า 100,000 บาท (การจัดหาฐานข้อมูล 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.81)
7. งบประมาณโดยเฉลี่ยจำนวน 30,000,000 บาทขึ้นไป (การจัดหาฐานข้อมูล 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.45)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ
ในปีงบประมาณ 2553 จำแนกตามชื่อเรื่อง

	ปีงบประมาณ 2553	จำนวน	ร้อยละ
การจัดหาวารสาร			
1 - 100 ชื่อเรื่อง		9	33.33
101- 300 ชื่อเรื่อง		12	44.45
301 ชื่อเรื่องขึ้นไป		3	11.11
ไม่ระบุ		3	11.11
รวม		27	100.0
การใช้งบประมาณในการจัดหาวารสาร			
1 - 1,000,000 บาท		8	29.63
1,000,001 – 10,000,000 บาท		13	48.15
10,000,001 บาทขึ้นไป		3	11.11
ไม่ระบุ		3	11.11
รวม		27	100.0
การจัดหาฐานข้อมูล			
1 - 15 ชื่อเรื่อง		14	51.85
16 - 30 ชื่อเรื่อง		6	22.22
31 ชื่อเรื่องขึ้นไป		3	11.11
ไม่ระบุ		4	14.82
รวม		27	100.0
การใช้งบประมาณในการจัดหาฐานข้อมูล			
1 - 5,000,000 บาท		12	44.45
5,000,001 – 10,000,000 บาท		5	18.52
10,000,001 บาทขึ้นไป		2	7.40
ไม่ระบุ		8	29.63
รวม		27	100.0

จากตารางที่ 5 ในปีงบประมาณ 2553 ภาพรวมห้องสมุดมีการจัดซื้อวารสารและฐานข้อมูล
ภาษาต่างประเทศ จำแนกตามจำนวนชื่อเรื่องและการใช้งบประมาณ ดังนี้

1. วารสาร

ห้องสมุด 12 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 44.45) มีการจัดซื้อวารสารภาษาต่างประเทศมากที่สุด
จำนวน 101- 300 ชื่อเรื่อง รองลงมา ห้องสมุด 9 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 33.33) มีการจัดซื้อวารสาร
ภาษาต่างประเทศ จำนวน 1 – 100 ชื่อเรื่อง และห้องสมุด 3 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 11.11) มีการ
จัดซื้อวารสารภาษาต่างประเทศ จำนวน 301 ชื่อเรื่องขึ้นไป

สำหรับการใช้งบประมาณในการจัดซื้อวารสารนั้น ห้องสมุด 13 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 48.15) ใช้งบประมาณมากที่สุด จำนวน 1,000,001 – 10,000,000 บาท รองลงมา ห้องสมุด 8 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 29.63) ใช้งบประมาณจำนวน 1 - 1,000,000 บาท และห้องสมุด 3 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 11.11) ใช้งบประมาณจำนวน 10,000,001 บาทขึ้นไป

2. ฐานข้อมูล

ห้องสมุด 14 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 51.85) มีการจัดซื้อฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศมากที่สุด จำนวน 1 - 15 ชื่อเรื่อง รองลงมา ห้องสมุด 6 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 22.22) มีการจัดซื้อฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำนวน 16 - 30 ชื่อเรื่อง และห้องสมุด 3 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 11.11) มีการจัดซื้อฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำนวน 31 ชื่อเรื่องขึ้นไป

สำหรับการใช้งบประมาณในการจัดซื้อฐานข้อมูลนั้น ห้องสมุด 12 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 44.45) ใช้งบประมาณมากที่สุด จำนวน 1 - 5,000,000 บาท รองลงมา ห้องสมุด 5 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 18.52) ใช้งบประมาณจำนวน 5,000,001 – 10,000,000 บาท และห้องสมุด 2 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 7.40) ใช้งบประมาณจำนวน 10,000,001 บาทขึ้นไป

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำแนกตาม การกำหนดสัดส่วนงบประมาณ

การกำหนดสัดส่วน	จำนวน	ร้อยละ
1. กำหนดสัดส่วน	8	29.60
2. ไม่กำหนดสัดส่วน	18	66.70
3. ไม่ระบุ	1	3.70
รวม	27	100.00

จากตารางที่ 6 ห้องสมุดจำนวน 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.70 ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดสัดส่วนการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ ส่วนห้องสมุดอีกจำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.60 มีการกำหนดสัดส่วนการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำแนกตามเกณฑ์การพิจารณา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เกณฑ์การพิจารณา	การจัดหา			
	วารสาร		ฐานข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย	27	17.88	22	13.75
2. กำหนดออกสม่ำเสมอ	20	13.25	6	3.75
3. มีคุณภาพและชื่อเสียง	21	13.91	18	11.25
4. ตรงความต้องการของผู้ใช้	25	16.56	22	13.75
5. เป็นเรื่องที่ห้องสมุดอื่นๆไม่มี	13	8.61	6	3.75
6. ราคาเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ	18	11.92	19	11.88
7. สถิติการใช้ในระยะทดลองใช้	7	4.64	16	10.00
8. มีเอกสารฉบับเต็ม	5	3.31	20	12.50
9. จำนวนวารสารในฐานข้อมูล	6	3.97	16	10.00
10. สำนักพิมพ์/ตัวแทนจำหน่ายมีส่วนลดให้	9	5.95	15	9.37
รวม	151	100.0	160	100.0

จากตารางที่ 7 ห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.88 ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการบอกรับวารสาร คือ เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย รองลงมา ตรงความต้องการของผู้ใช้ (ห้องสมุดจำนวน 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.56) ในขณะที่ห้องสมุดจำนวน 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.75 ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการบอกรับฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ คือ เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย และตรงความต้องการของผู้ใช้ ถัดไป ห้องสมุดจำนวน 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.91 ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการบอกรับวารสาร คือ มีคุณภาพและชื่อเสียง ส่วนห้องสมุดจำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการบอกรับฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ คือ มีเอกสารฉบับเต็ม ทั้งนี้ห้องสมุดเกือบทุกแห่ง ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการบอกรับวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ ในเรื่องราคาเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับด้วย สำหรับเกณฑ์อื่นๆนั้นจะมีความแตกต่างกันในแต่ละห้องสมุด

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละการจัดหาวารสาร และฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ
จำแนกตามผู้มีสิทธิ์เสนอแนะรายชื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผู้มีสิทธิ์เสนอแนะ	การจัดหา			
	วารสาร		ฐานข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการห้องสมุด/หัวหน้าห้องสมุด	26	21.31	22	22.22
2. คณะกรรมการห้องสมุด	22	18.03	19	19.19
3. บรรณารักษ์	23	18.85	16	16.16
4. อาจารย์/นักวิจัย	27	22.13	24	24.24
5. นักศึกษา	22	18.03	18	18.19
6. อื่น ๆ	2	1.65	-	-
รวม	122	100.0	99	100.0

จากตารางที่ 8 ผู้มีสิทธิ์เสนอแนะการบอกรับวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ (ห้องสมุด 27 แห่ง/24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.13 /24.24) เป็นอาจารย์/นักวิจัย รองลงมาเป็นผู้บริหารห้องสมุด/หัวหน้าห้องสมุด (ห้องสมุดจำนวน 26 แห่ง/22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.31/22.22) ในขณะที่ห้องสมุด จำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.85 เป็นบรรณารักษ์ผู้มีสิทธิ์เสนอแนะการบอกรับวารสาร ส่วนห้องสมุดจำนวน 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.19 คณะกรรมการห้องสมุด เป็นผู้มีสิทธิ์เสนอแนะการบอกรับฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ และห้องสมุดส่วนมากให้นักศึกษาเป็นผู้มีสิทธิ์เสนอแนะการบอกรับวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศด้วย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำแนกตามผู้คัดเลือก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผู้คัดเลือก	การจัดหา			
	วารสาร		ฐานข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการห้องสมุด/หัวหน้าห้องสมุด	19	27.14	20	30.30
2. คณะกรรมการห้องสมุด	10	14.29	14	21.21
3. บรรณารักษ์	24	34.29	16	24.24
4. อาจารย์/นักวิจัย	15	21.43	12	18.18
5. นักศึกษา	2	2.85	4	6.07
รวม	70	100.0	66	100.0

จากตารางที่ 9 การบอกรับวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ จำแนกตามผู้คัดเลือก ดังนี้

1. วารสาร

ผู้คัดเลือกส่วนใหญ่เป็น บรรณารักษ์ (ห้องสมุดจำนวน 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34.29) รองลงมา เป็นผู้อำนวยการห้องสมุด/หัวหน้าห้องสมุด (ห้องสมุดจำนวน 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.14) อาจารย์/นักวิจัย (ห้องสมุดจำนวน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.43) คณะกรรมการห้องสมุด (ห้องสมุดจำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29) และนักศึกษา (ห้องสมุดจำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.85)

2. ฐานข้อมูล

ผู้คัดเลือกส่วนใหญ่เป็น ผู้อำนวยการห้องสมุด/หัวหน้าห้องสมุด (ห้องสมุดจำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.30) รองลงมา เป็นบรรณารักษ์ (ห้องสมุดจำนวน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.24) คณะกรรมการห้องสมุด (ห้องสมุดจำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.21) อาจารย์/นักวิจัย (ห้องสมุดจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.18) และนักศึกษา (ห้องสมุดจำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.07)

ตารางที่ 10 แสดงฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับในปีงบประมาณ 2553 ไม่รวม ThaiLIS

ชื่อฐานข้อมูล	ประเภทฐานข้อมูล	
	ฉบับเต็ม (Fulltext)	Index & Abstracts
1. AAAS (Science Online & ScienceNow)	3	
2. A – To - Z	1	
3. Academic Search Complete	3	
4. Affairs Online (CIAO)	1	
5. AIP/APS	2	
6. All Topic Package (IQ Newsclip)	1	
7. American Chemical Society (ACS)	5	
8. Annval Reviews	3	
9. ASCE E-Journal	2	
10. ASME e-Journals	2	
11. ASM Package	1	
12. ASTM Standard & Journal	1	
13. Basic Publication Package (News Center)	1	
14. BioMed Central	1	
15. BMJ Online Journales and Best Practice	1	
16. Business Source Complete	1	
17. Cambridge Journal Online (CJO)	2	
18. Cell Press	1	

ชื่อฐานข้อมูล	ประเภทฐานข้อมูล	
	ฉบับเต็ม (Fulltext)	Index & Abstracts
19. Columbia International	1	
20. CINAHL Plus with Full Text	4	
21. e-Audio Book	1	
22. e-Brary	1	
23. E-Book Elsevier in ScienceDirect	1	
24. ECO/OCLC	1	
25. Emerald Management Plus Online	4	1
26. Grolier Online	1	
27. Hospitality & Tourism Complete	1	
28. IFD Newsclip Online	1	
29. IOP	1	
30. Journal Citation Reports		1
31. JSTOR-Art & Science I&I Collection	2	
32. Knovel E-Book	1	
33. LISTA with FT	1	
34. Math SciNet		1
35. Matichone e-Library	2	
36. McGraw-Hill Access Medician	1	
37. Medline	1	
38. Mosby's Nursing Consult	1	1
39. Micromedex ® Healthcare Serie	1	
40. Nature Publishing Group	1	
41. NPC Safety and Env. Service	1	
42. Oxford Journal Complete Collection	1	
43. ProQuest Agriculture Journals	2	
44. ProQuest Medical Library	1	
45. Sage Premier	2	
46. Sci Finder		1
47. SCOPUS	1	1
48. SportDiscus with Full Text	1	
49. West Law International	2	
50. Wiley/Blackwell Journal Full Collection	3	
51. World Scientific Journals Collection	1	

จากตารางที่ 10 การบอกรับฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศของแต่ละห้องสมุดมีความแตกต่างกันในสาขาวิชา และส่วนใหญ่เป็นฉบับเนื้อหาเต็ม

ตอนที่ 3 การใช้บริการตัวแทนจำหน่าย/สำนักพิมพ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการตัวแทนจำหน่าย/สำนักพิมพ์ในการจัดหารวสาร และฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 11-12

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้บริการตัวแทนจำหน่าย/สำนักพิมพ์ จำแนกตามการใช้บริการ

รายละเอียด	วารสาร		ฐานข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้บริการ				
1. ติดต่อตัวแทนต่างประเทศ	13	22.41	11	23.91
2. ติดต่อตัวแทนในประเทศ	21	36.21	20	43.48
3. ติดต่อโดยตรงกับสำนักพิมพ์	14	24.14	11	23.91
4. เป็นสมาชิกสมาคม	10	17.24	4	8.70
รวม	58	100.00	46	100.00
ตัวแทนจำหน่ายที่เคยใช้บริการ				
1. BookNet	8	8.16	6	8.70
2. Books Promotion & Services	4	4.08	13	18.84
3. CT Resource	-	-	1	1.45
4. EBSCO	16	16.33	18	26.09
5. Globe Publication	11	11.22	3	4.35
6. iGroup	11	11.22	8	11.59
7. InfoHost	3	3.06	8	11.59
8. Journal Magazine	3	3.06	-	-
9. Karger	25	25.51	6	8.70
10. Mercuri Data	2	2.05	-	-
11. Swets	10	10.20	3	4.35
12. Unipresse	2	2.05	-	-
13. World Scientific	-	-	1	1.45
14. อื่น ๆ	3	3.06	2	2.89
รวม	98	100.00	69	100.00

รายละเอียด	วารสาร		ฐานข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกตัวแทนจำหน่าย				
1. ราคาค่าวารสาร/ฐานข้อมูล	27	22.69	23	23.23
2. ค่าบริการ (Service Charge)	25	21.01	17	17.17
3. มีตัวแทนเป็นคนไทย	16	13.45	11	11.11
4. ได้รับคำแนะนำ	13	10.92	13	13.13
5. บริการหลังการขาย	26	21.85	23	23.23
6. มีการแจ้งสถานการณ์ชำระค่าวารสาร (Statement)	12	10.08	10	10.10
7. อื่นๆ	-	-	2	2.03
รวม	119	100.00	99	100.00

จากตารางที่ 11 การบอกรับวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ โดยจำแนกตามการใช้บริการ ดังนี้

1. ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้บริการติดต่อตัวแทนในประเทศ รองลงมา คือ ติดต่อโดยตรงกับสำนักพิมพ์ และติดต่อตัวแทนต่างประเทศตามลำดับ
2. ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้บริการตัวแทนจำหน่าย คือ Karger รองลงมา คือ EBSCO และ iGroup ตามลำดับ
3. ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกตัวแทนจำหน่าย คือ ราคาค่าวารสาร/ฐานข้อมูล รองลงมา คือ บริการหลังการขาย และ ค่าบริการ (Service Charge) ตามลำดับ

สำหรับตารางที่ 12 และ 13 ใช้การแปลผลค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ มีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.00-1.79	หมายความว่า	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.80-2.59	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.60-3.39	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.40-4.19	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.20-5.00	หมายความว่า	มากที่สุด

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจการใช้บริการ
ตัวแทนจำหน่าย

การใช้บริการตัวแทนจำหน่าย	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{X}$	SD.	
วารสาร			
1. การคิดค่าบริการ (Service Charge)	3.19	0.79	ปานกลาง
2. การติดตามทวงวารสาร	3.52	0.75	มาก
3. การกำหนดเงื่อนไขเวลาในการทวงวารสาร	3.19	0.79	ปานกลาง
4. มีบริการทวงวารสารให้ห้องสมุด	3.85	0.91	มาก
5. มีบริการแจ้งผลการทวง	3.78	0.89	มาก
6. บริการทวงทาง internet, ทาง website	3.81	0.68	มาก
7. ขยายอายุสมาชิก	3.19	0.85	ปานกลาง
8. ความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร	3.78	0.80	มาก
9. ระบบการคืนเงิน	3.42	1.06	มาก
10. บริการเปิดใช้วารสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์ที่มากับการบอกรับฉบับพิมพ์	3.15	1.10	ปานกลาง
11. การหาวารสารชดเชยฉบับที่ไม่ได้รับฉบับจริง สำเนาหรือฉบับอิเล็กทรอนิกส์	3.07	1.17	ปานกลาง
12. มีการพบผู้บริหารและบรรณารักษ์เพื่อรับฟังปัญหา และติดตามผล	3.27	0.96	ปานกลาง
รวม	3.45	0.64	มาก
ฐานข้อมูล			
1. เงื่อนไขการบอกรับ	3.35	1.03	ปานกลาง
2. มาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์การคิดราคา	3.13	0.87	ปานกลาง
3. ความชัดเจนในการคิดราคา	3.35	0.78	ปานกลาง
4. การคิดค่าบริการตามจำนวนการดาวน์โหลดบทความ	2.71	1.21	ปานกลาง
5. การจัดทำราคาแบบภาคีห้องสมุด (Consortium)	3.55	0.83	มาก
6. ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาเมื่อมีปัญหาการใช้ฐานข้อมูล	3.52	0.85	มาก
7. ความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร	3.74	0.75	มาก
8. การชดเชยกรณีที่ฐานข้อมูลใช้ไม่ได้	2.89	1.18	ปานกลาง
9. ระบบการคืนเงิน	3.31	0.70	ปานกลาง
10. การฝึกอบรม	4.09	0.73	มาก
11. การแจ้งสถิติการใช้ฐานข้อมูลกรณีที่ไม่สามารถเรียกดูได้เอง	3.77	1.07	มาก
รวม	3.50	0.68	มาก

จากตารางที่ 12 ระดับความพึงพอใจการใช้บริการตัวแทนจำหน่าย จำแนกได้ดังนี้

1. ภาพรวมห้องสมุดมีระดับความพึงพอใจการใช้บริการตัวแทนจำหน่ายในการจัดหาวารสารภาษาต่างประเทศระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$) โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจมาก 3 ลำดับแรก คือ มีบริการทวงวารให้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมา บริการทวงทาง internet, ทาง website ($\bar{X} = 3.81$) มีบริการแจ้งผลการทวง และความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารเท่ากัน ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ
2. ภาพรวมห้องสมุดมีระดับความพึงพอใจการใช้บริการตัวแทนจำหน่ายในการจัดหาฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจมาก 3 ลำดับแรก คือ การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา การแจ้งสถิติการใช้ฐานข้อมูลกรณีที่ไม่สามารถเรียกดูได้เอง ($\bar{X} = 3.77$) และความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศ

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{X}$	SD.	
ปัญหาในการจัดหาวารสารและฐานข้อมูล			
1. มีงบประมาณไม่เพียงพอ	3.56	1.19	มาก
2. ได้รับงบประมาณล่าช้า	3.15	1.18	ปานกลาง
3. ได้รับงบประมาณไม่สม่ำเสมอ	2.89	0.99	ปานกลาง
4. ได้รับงบประมาณเป็นงวด ๆ ไม่สะดวกในการจ่ายตามที่ประมาณการไว้	2.56	1.21	น้อย
5. วารสาร/ฐานข้อมูล ที่ผู้ใช้ต้องการมีราคาสูงมาก ไม่สามารถจัดหาได้	3.64	1.04	มาก
6. ห้องสมุดคณะไม่สมทบงบประมาณในการจัดหา	3.65	1.17	มาก
7. วารสาร/ฐานข้อมูลปรับราคาสูงขึ้นทุกปี	4.31	0.84	มากที่สุด
8. สำนักพิมพ์เปลี่ยนเงื่อนไขการบอกรับโดยไม่ได้บอก ล่วงหน้าทำให้ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะบอกรับ	3.33	1.13	ปานกลาง
9. สำนักพิมพ์เปลี่ยนเงื่อนไขการบอกรับ โดยไม่ได้บอก ล่วงหน้าทำให้ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะบอกรับ	3.08	0.88	ปานกลาง
10. วารสาร/ฐานข้อมูลที่จัดซื้อ มีสถิติการใช้น้อยมาก แต่ไม่สามารถยกเลิกได้	3.63	1.06	มาก
11. ตัวแทน/สำนักพิมพ์ไม่สามารถหาตัวเล่มให้ได้	3.28	0.98	ปานกลาง
12. ห้องสมุดไม่มีนโยบายการจัดหาเป็นลายลักษณ์อักษร	2.61	1.14	ปานกลาง
รวม	3.52	0.52	มาก

จากตารางที่ 13 ภาพรวมห้องสมุดมีระดับปัญหาการจัดหาวารสารและฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) โดยมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการจัดหาวารสาร และฐานข้อมูลภาษาต่างประเทศมาก 3 ลำดับแรก คือ วารสาร/ฐานข้อมูลปรับราคาสูงขึ้นทุกปี ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา ห้องสมุดคณะไม่สมทบงบประมาณในการจัดหา ($\bar{X} = 3.65$) และวารสาร/ฐานข้อมูล ที่ผู้ใช้ต้องการมีราคาสูงขึ้นมากไม่สามารถจัดหาได้ ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. การบอกรับฐานข้อมูล (e-Journal) ทางสำนักพิมพ์มีเงื่อนไขให้ห้องสมุดคงการบอกรับวารสารที่มหาวิทยาลัยเคยบอกรับ จึงจะสามารถบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์ได้ ปัจจุบันห้องสมุดมีปัญหาเรื่องการ Maintain Print ซึ่งมีราคาสูงและวารสารบางชื่อเรื่องมีการใช้ค่อนข้างน้อย แต่ห้องสมุดไม่สามารถยกเลิกได้ และกรณีห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีการบริหารแบบกระจายอำนาจ จะควบคุมประเด็นนี้ค่อนข้างยาก

2. การกำหนดสัดส่วนงบประมาณในการจัดซื้อวารสารและฐานข้อมูล ไม่มีการกำหนดสัดส่วนชัดเจน โดยห้องสมุดมีวิธีดำเนินการ คือ

2.1 ฐานข้อมูล กำหนดงบประมาณรวมส่วนกลางของห้องสมุด

2.2 วารสาร กำหนดสัดส่วนเป็นไปตามการจัดสรรงบให้คณะวิชาและหอสมุด โดยในส่วนของงบประมาณของหอสมุด จะกำหนดสัดส่วนหนังสือ 70%, วารสาร 20% และโสตทัศน 10%

3. อื่น ๆ

3.1 การบอกรับวารสารและฐานข้อมูลแต่ละมหาวิทยาลัยมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน จึงไม่ควรนำข้อมูลมาวิเคราะห์รวมกันโดยที่ไม่ทราบถึงรายละเอียดดังกล่าว

3.2 ควรนำผลการสำรวจที่ได้ในครั้งนี มาใช้เป็นแนวปฏิบัติและแนวทางในการแก้ไขปัญหาออกมาเป็นรูปธรรมและแจ้งให้ทราบทุกมหาวิทยาลัย

3.3 หาบทสรุปครั้งที่ผ่านมากับปัจจุบันว่ามีการทบทวนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่

3.4 การบอกรับฐานข้อมูลห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (สกอ.) ควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการบอกรับของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุก เพื่อประหยดงบประมาณและเกิดความคุ้มค่าสูงสุด
